

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P8_TA(2016)0445

A Guarani-Kaiowá törzs helyzete Mato Grosso Do Sul brazil államban

Az Európai Parlament 2016. november 24-i állásfoglalása a brazil Mato Grosso do Sul államban élő Guarani-Kaiowá törzs helyzetéről (2016/2991(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a braziliai őslakos népek jogai védelmének szükségességéről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a braziliai őslakos népek alkotmányos jogainak megsértéséről szóló, 1996. február 15-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a braziliai őslakos népek helyzetéről szóló, 1995. október 12-i állásfoglalására²,
- tekintettel az őslakos népek jogairól szóló, az ENSZ Közgyűlés által 2007. szeptember 13-án elfogadott ENSZ-nyilatkozatra,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, amelyet 1948. december 10-én fogadtak el,
- tekintettel az ENSZ 2015. szeptemberi fenntartható fejlesztési céljaira,
- tekintettel az üzleti és emberi jogokra vonatkozó irányadó ENSZ-alapelvekre és az ENSZ Globális Megállapodására,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet bennszülött és törzsi népekről szóló, 1989. június 27-én elfogadott és Brazília által aláírt (169. számú) egyezményére,
- tekintettel Federica Mogherini, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a világ őslakos népei nemzetközi napjának alkalmából tett 2016. augusztus 9-i nyilatkozatára,
- tekintettel az ENSZ emberi jogok védelmezőiről szóló, 1998. évi nyilatkozatára, az Európai Unió emberi jogi jogvédőkről szóló iránymutatására, valamint a demokrácia és az emberi jogok európai eszközére (EIDHR),

¹ HL C 65., 1996.3.4., 164. o.

² HL C 287., 1995.10.30., 202. o.

- tekintettel az őslakosok jogaival foglalkozó ENSZ különmegbízott, Victoria Tauli Corpuz jelentésére a 2016. március 7–17. közötti brazíliai kiküldetéséről (A/HRC/33/42/Add.1),
 - tekintettel az Őslakos Misszionárius Tanács (CIMI) 2016. évi jelentésére,
 - tekintettel az EU emberi jogi különleges képviselőjének az EU–Brazília közötti emberi jogi párbeszéd során tett nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 135. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel a hatályos 1988-as évi brazil alkotmány – amelynek kidolgozásakor az őslakos népekkel is konzultáltak – elismeri e népek jogait arra, hogy megőrizzék kulturális hagyományait, valamint elismeri az ősi területekhez való eredeti jogukat; mivel az államra hárul e jogok szabályozásának és védelmének feladata;
 - B. mivel az őslakosok jogaival foglalkozó ENSZ- különmegbízott szerint az elmúlt nyolc évben a beszámolók szerint aggasztóan megrekedt az ENSZ-ajánlások végrehajtása és olyan – régóta húzódó, a brazíliai őslakos népek számára kulcsfontosságú – ügyek megoldása terén, amilyen például a földterületek bejegyzése, illetve az őslakos népeket illető jogok védelmének nyugtalanító visszaesése;
 - C. mivel az őslakosok egészségével foglalkozó különleges titkárság (SESAI) és a Mato Grosso du Sul államban élő őslakosokat tömörítő egészségügyi körzet (DSEI-MS) hivatalos adatai szerint az elmúlt 14 évben a Guarani-Kaiowá törzs legalább 400 tagját és 14 vezetőjét – köztük Simiao Vilharvát és Clodiodi de Souzát – gyilkolták meg ősi földjeik békés tiltakozás keretében történő visszafoglalására irányuló törekvéseik során;
 - D. mivel az őslakos népek egészségével és táplálkozásával foglalkozó, 2008–2009-ben végzett nemzeti felmérés szerint az őslakos gyermekek 26%-a krónikusan alultáplált, szemben a nem őslakos gyermekek körében mért 5,9%-kal; mivel a FIAN Brazil és az Őslakos Misszionárius Tanács (CIMI) közelmúltbeli kutatása szerint a Guarani és Kaiowá közösségek tagjainak 42%-a krónikus alultápláltságban szenved;
 - E. mivel a nem megfelelően nyújtott egészségügyi ellátás, oktatás és szociális szolgáltatások, valamint az ősi területek kijelölésének hiánya is közrejátszott a fiatalok öngyilkosságában és a gyermekhalandóságban; mivel az elmúlt 15 évben legalább 750-en – többségükben fiatalok – követtek el öngyilkosságot és több mint 600 gyermek vesztette el életét 5. életévének betöltése előtt, legtöbbször megelőzhető, könnyen kezelhető betegségekben;
 - F. mivel a brazil őslakos területek 98,33 %-a az Amazonas térségében található, ahol az őslakosok hozzájárulnak a biológiai sokféleség megőrzéséhez és így szerepet játszanak az éghajlatváltozás megelőzésében; mivel a Jogok és Erőforrások Kezdeményezés, a Woods Hole Kutatási Központ és a Világ Erőforrásai Intézet által készített, „A kollektív földterületeken való szén-dioxid-tárolás globális alapkövetelményei felé: hozzájárulás az éghajlatváltozás enyhítéséhez” című, 2016. november 1-jén közzétett tanulmány szerint az őslakos területek bővítése fontos szerepet tölthet be az erdők, a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma megőrzésében;

- G. mivel a Szövetségi Közigazgatási Minisztérium és az őslakos népeket támogató nemzeti alapítvány (FUNAI) 2007-ben megállapodott az arra irányuló műveletek feltételeiben (TAC), hogy 2009-ig beazonosítsanak és kijelöljenek 36 területet a Mato Grosso do Sul államban élő Guarani-Kaiowá közösség számára;
- H. mivel számos kezdeményezés van folyamatban a brazil szövetségi alkotmány reformja, értelmezése és alkalmazása céljából, és mivel e potenciális változások veszélybe sodorhatják az őslakosok alkotmányos jogait;
1. elismeri az EU és Brazília között régóta fennálló partnerséget, amely a kölcsönös bizalmon és a demokratikus elvek és értékek tiszteletén alapul; elismerését fejezi ki a brazil kormánynek olyan ügyek terén tett előrelépésekért, mint a FUNAI konstruktív szerepe, a Szövetségi Legfelsőbb Bíróságnak a kilakoltatások megakadályozását célzó számos határozata, számos erőfeszítés differenciált szolgáltatások végrehajtására az egészségügy és az oktatás területén, jelentős eredmények a földek elhatárolásával kapcsolatban az Amazonas térségében, az az őslakosokkal kapcsolatos politikáról szóló, első nemzeti konferencia megrendezése és az őslakosokkal kapcsolatos politikára vonatkozó nemzeti tanács létrehozása;
 2. határozottan elítéli a braziliai bennszülött közösségekkel szemben elkövetett erőszakot; sajnálatát fejezi ki a Mato Grosso do Sul államban élő Guarani-Kaiowá lakosság szegénysége és emberi jogi helyzete miatt;
 3. felszólítja a brazil hatóságokat, hogy tegyenek azonnali lépéseket az őslakos népek biztonságának védelmére és folytassanak független vizsgálatokat az emberi és területi jogait védeni próbáló őslakosok meggyilkolásának és megtámadásának eseteiről, hogy bíróság elé lehessen állítani az elkövetőket;
 4. emlékezteti a brazil hatóságokat a brazil alkotmány egyéni jogok védelméről, illetve a kisebbségek és védtelen etnikai csoportok jogairól szóló rendelkezéseinek a Guarani-Kaiowá lakosság vonatkozásában való maradéktalan fenntartása és alkalmazása tekintetében fennálló felelősségükre;
 5. emlékezteti a brazil hatóságokat a nemzetközi emberi jogi normák őslakos népekkel kapcsolatos betartásának kötelezettségére, amelyet különösen a brazil szövetségi alkotmány és az indián státútumról szóló 6.0001/73. sz. jogszabály is előír;
 6. elismeri a brazil Szövetségi Legfelsőbb Bíróság szerepét az őslakos népek eredeti és alkotmányos jogainak folyamatos védelme terén, és felkéri a nemzeti tanácsot a kiszolgáltatott személyek szükségleteit jobban védelmező mechanizmusok és fellépések kidolgozására;
 7. felszólítja a brazil hatóságokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre az őslakosok jogaival foglalkozó ENSZ-különmegbízott ajánlásait, amelyeket 2016. márciusi braziliai kiküldetését követően fogalmazott meg;
 8. felszólítja a brazil hatóságokat, hogy dolgozzanak ki egy munkatervet arra, hogy elsőbbségi feladatként végezzék el a Guarani-Kaiowá lakosság által igényelt valamennyi földterület kijelölését, illetve teremtsék meg az ehhez szükséges műszaki működési feltételeket, tekintettel arra, hogy több gyilkosságot is az ősi földterületek újbóli elfoglalását követő megtorlások során követtek el;

9. javasolja a brazil hatóságoknak, hogy biztosítsanak elegendő költségvetést a FUNAI munkájához és erősítsék azt meg az őslakos népek által igénybe vett alapvető szolgáltatások nyújtásához szükséges forrásokkal;
10. aggodalmának ad hangot a javasolt 215/2000 számú (PEC 215) alkotmánymódosítással kapcsolatosan, amelyet a brazil őslakos népek hevesen elleneznek, mivel az elfogadása esetén fenyegetést jelent majd az őslakos népek földhöz való jogaira azáltal, hogy lehetővé teszi a mezőgazdasági, faipari, bányászati és energiaágazathoz kötődő, az indiánok ellen szövetkező érdekcsoportok számára, hogy megakadályozzák az új őslakos területek elismerését; szilárd meggyőződése, hogy a társaságoknak elszámoltathatóknak kell lenniük azokért a környezeti károkért és emberi jogi visszaélésekért, amelyekért felelősek, továbbá hogy az Uniónak és a tagállamoknak ezt alapvető elvként kellene érvényesíteniük azáltal, hogy valamennyi kereskedelmi politikában jogilag kötelező erejű rendelkezéssé teszik;
11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ emberi jogi főbiztosának, Brazília elnökének és kormányának, a Brazil Nemzeti Kongresszus elnökének, az Euro–Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlés két társelnökeinek és az ENSZ Őslakosok Kérdéseivel Foglalkozó Állandó Fórumának.